

**LIETUVOS BANKO
PRIEŽIŪROS TARNYBOS
FINANSINIŲ PASLAUGŲ IR RINKŲ PRIEŽIŪROS DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL P. V. IR ADB „GJENSIDIGE“ GINČO NAGRINĖJIMO**

2019 m. sausio 3 d. Nr. 242-2
Vilnius

Lietuvos bankas gavo P. V. (toliau – pareiškėjas) kreipimąsi, kuriuo pareiškėjas prašė išnagrinėti tarp jo ir ADB „Gjensidige“ (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2017 m. liepos 8 d. tarp pareiškėjo ir draudiko 2017 m. rugpjūčio 7 d. – 2018 m. rugpjūčio 6 d. draudimo laikotarpiui buvo sudaryta gyventojų turto draudimo sutartis (draudimo liudijimo Nr. *(duomenys neskelbtini)*) (toliau – Draudimo sutartis), kuria buvo apdraustas pareiškėjui priklausantis gyvenamasis namas, daržinė, pirtis, tvartas ir namų turtas pagrindiniame pastate.

2018 m. liepos 24 d. pareiškėjas draudikui pateikė pranešimą apie 2018 m. liepos 22 d. nuvirtusią ūkinio pastato – viralinės – sieną (toliau – Įvykis). 2018 m. liepos 30 d. buvo atlikta sugadinto turto apžiūra ir nustatyta, kad žala viralinei buvo padaryta dėl statybos klaidų („ryšių tarp apmūrio ir medinių sienų nebuvimo“). Remdamasis sugadinto turto apžiūros duomenimis ir vadovaudamasis Draudimo sutartyje nustatytomis įvykio pripažinimo nedraudžiamuoju sąlygomis, draudikas atsisakė dėl Įvykio pareiškėjui mokėti draudimo išmoką.

Pareiškėjas, nesutikdamas su draudiko sprendimu, kreipimesi į Lietuvos banką nurodė, kad, pasirašydamas Draudimo sutartį, neatkreipė dėmesio į tai, kad Draudimo sutartyje yra netikslumų – klaidingai nurodyta, kad apdrausto gyvenamojo namo konstrukcija – plytų mūro, taip pat Draudimo sutartyje nenurodyta, kad viralinė turi statybos trūkumų. Pareiškėjas pabrėžė, kad VĮ Registrų centro parengto Nekilnojamojo turto registro centrinio duomenų banko išrašo (toliau – Išrašas) duomenys patvirtina, kad pastatas – viralinė, kurio unikalus Nr. *(duomenys neskelbtini)*, yra pastatytas 1970 m., baigtumo procentas – 100 proc., kadastro duomenų nustatymo data – 2001 m. lapkričio 10 d. Pareiškėjas nurodė, kad Išrašė nėra jokių duomenų apie viralinės statybos klaidas ar netikslumus. Pareiškėjo teigimu, jokių viralinės remonto darbų nebuvo atlikta nei iki kadastro duomenų nustatymo datos (2001 m. lapkričio 10 d.), nei iki 2018 m. liepos 20 d. Atsižvelgdamas į tai, pareiškėjas teigė, kad draudiko sprendimas dėl Įvykio nemokėti draudimo išmokos yra nepagrįstas. Pareiškėjas nurodė, kad dėl Įvykio patirti nuostoliai yra 900 Eur, ir Lietuvos banko prašė įpareigoti draudiką išmokėti šiuos nuostolius atlyginančią draudimo išmoką.

Atsiliepime į pareiškėjo kreipimąsi draudikas nurodė, kad papildomai išnagrinėjus žalos byloje esančią informaciją, nustatyta, kad sugadintas pastatas – viralinė – nėra apdraustas Draudimo sutartimi. Atsižvelgdamas į tai, draudikas pabrėžė, kad jam nekyla pareiga mokėti draudimo išmokos dėl pastato, kuriam Draudimo sutartimi nėra teikiama draudimo apsauga, sugadinimo. Draudikas papildomai atkreipė dėmesį, kad net ir tuo atveju, jei viralinė Draudimo sutartimi būtų apdrausta, Įvykis atitiktų Draudimo sutarčiai taikomose Gyventojų turto draudimo taisyklėse Nr. 060 (toliau – Taisyklės) nustatytas įvykio pripažinimo nedraudžiamuoju sąlygas. Taisyklių 76.1.17 c papunktyje nustatyta, kad neatlyginama žala dėl pastato statybos klaidų ir broko.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių, patvirtintų Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23, 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą ir jo pagrindu priimamas sprendimas.

Atsižvelgiant į ginčo šalių paaiškinimus ir pateiktus įrodymus, pažymėtina, kad ginčas kilo dėl draudiko sprendimo atsisakyti išmokėti draudimo išmoką, atlyginančią viralinei dėl Įvykio padarytą žalą.

Vertinant draudiko nurodytas aplinkybes, kad sugadintam pastatui – viralinei – pagal Draudimo sutartį neteikiama draudimo apsauga, pažymėtina, kad draudimo liudijime yra pateikti detalūs duomenys apie draudimo objektus. Draudimo liudijime nurodyta, kad Draudimo sutartimi yra apdraustas gyvenamasis namas, kurio unikalus Nr. (*duomenys neskelbtini*), konstrukcijos – plytų mūras, statybos arba rekonstrukcijos metai – 1934 m., bendras plotas – 62 kv. m². Draudimo liudijime nurodyta, kad Draudimo sutartimi yra apdrausta daržinė, kurios unikalus Nr. (*duomenys neskelbtini*), konstrukcija – medinis karkasas, statybos arba rekonstrukcijos metai – 1934 m., bendras plotas – 150 kv. m². Draudimo liudijime taip pat nurodyta, kad Draudimo sutartimi yra apdrausta pirtis, kurios unikalus Nr. (*duomenys neskelbtini*), konstrukcija – rąstų, statybos arba rekonstrukcijos metai – 1980 m., bendras plotas – 23 kv. m². Be to, draudimo liudijimo duomenys patvirtina, kad Draudimo sutartimi buvo apdraustas tvartas, kurio unikalus Nr. (*duomenys neskelbtini*), konstrukcija – plytų mūras, statybos – rekonstrukcijos metai – 1970 m., bendras plotas 49 kv. m². Draudimo liudijime pažymėta, kad visi išvardyti draudimo objektai yra apdrausti likutine verte, draudimo būdas – visa verte, taip pat nurodytos draudimo objektų draudimo sumos ir išskaitos.

Vertinant Lietuvos bankui pateikto Išrašo duomenis, nustatyta, kad šie duomenys sutampa su draudimo liudijime nurodytais duomenimis apie draudimo objektus (duomenimis apie draudimo objektų unikalius numerius, statybos metus, pastatų plotą), išskyrus nurodytus netikslus duomenis apie apdrausto gyvenamojo namo konstrukciją. Išrašė nurodyta „sienos – rąstai“, o draudimo liudijime nurodyta, kad gyvenamojo namo konstrukcija – plytų mūras. Be minėto netikslumo, kitų Išrašui prieštaraujančių duomenų apie draudimo objektus identifikuojančius požymius draudimo liudijime nebuvo. Atsižvelgiant į tai, negalima teigti, kad draudimo liudijime buvo įrašyti duomenys, kurių pagrindu būtų galima manyti, kad Draudimo sutarties šalys būtų taręsi dėl viralinės draudimo (draudimo liudijime nenurodyta jokių šių pastatų identifikuojančių Išrašė nurodytų duomenų) ir kad šis pastatas į draudimo liudijime nurodytą draudimo objektų sąrašą buvo neįrašytas dėl draudiko suklydimo (pvz., dėl netikslaus draudimo objekto pavadinimo, atsižvelgiant į šio objekto unikalų numerį ar kitus draudimo objektą identifikuojančius požymius, nurodymo ir kt.).

Remiantis Išrašo duomenimis apie pareiškėjui nuosavybės teise priklausantį turtą, pažymėtina, kad šie duomenys patvirtina, jog į Draudimo sutartyje nurodytą draudimo objektų sąrašą nebuvo įrašyta ne tik viralinė, bet ir kiti pareiškėjui nuosavybės teise priklausantys inžineriniai statiniai (šulinys, tualetas). Todėl Išrašo duomenys negali pagrįsti aplinkybių, jog į Draudimo sutartyje nurodytą draudimo objektų sąrašą buvo neįrašytas tik vienintelis pareiškėjui nuosavybės teise priklausantis statinys – viralinė. Taigi nurodytų aplinkybių pagrindu negalima teigti, kad dėl draudimo liudijime išvardytų draudimo objektų ir Išrašė nurodytų pareiškėjui nuosavybės teise priklausančių statinių kyla abejonių, ar pareiškėjui priklausanti viralinė į Draudimo sutartimi apdraustų statinių sąrašą nebuvo įtraukta dėl draudiko aplaidumo. Apibendrinant Lietuvos bankui pateiktus faktinius duomenis, darytina išvada, kad Lietuvos bankui pateikti įrodymai negali pagrįsti, jog sudarant Draudimo sutartį sutarties šalių valia buvo apdrausta daugiau objektų, nei nurodyta draudimo liudijime, į Draudimo sutarties sąlygas taip pat įtraukiant nuostatas dėl pareiškėjui nuosavybės teise priklausančios viralinės draudimo.

Svarbu pažymėti, kad pareiškėjas neginčija supažindinimo su draudimo liudijimo

duomenimis aplinkybių. Priešingai, pareiškėjas kreipimesi dėl vartojimo ginčo nagrinėjimo nurodė tikslų draudimo liudijimo numerį, draudimo liudijimo duomenis (duomenis apie draudimo liudijime nurodytos gyvenamojo namo konstrukcijos pobūdį) ir Draudimo sutarties pasirašymo aplinkybes. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad draudimo liudijimas pareiškėjui buvo įteiktas ir šiame draudimo dokumente įtvirtintos individualios Draudimo sutarties sąlygos, tarp jų ir sąlygos apie draudimo objektus, pareiškėjui buvo žinomos.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.156 straipsnyje įtvirtintu sutarties laisvės principu ir sutarties, kaip šalių susitarimo, samprata, sutarties šalies yra privalomos tos sutarties sąlygos, su kuriomis ji sutiko, t. y. dėl kurių ji išreiškė savo valią. CK 6.186 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad sutarties sąlygos, su kuriomis šalis aiškiai sutiko, kai jos tai šalies buvo tinkamai atskleistos, nelaikomos netikėtomis (siurprizinėmis). Atsižvelgiant į pareiškėjo kreipimesi nurodytas aplinkybes dėl, pasirašant Draudimo sutartį, išreikšto sutikimo būti saistomam su draudiku sutartiniais teisiniais santykiais ir Draudimo sutartyje nurodytomis sąlygomis, darytina išvada, kad Draudimo sutarties šalių individualiai sutartos sąlygos dėl draudimo objektų apimties, į kurių sąrašą nebuvo įtraukta Įvykio metu sugadinta viralinė, pareiškėjui yra privalomos. Kadangi pagal Draudimo sutarties sąlygas, dėl kurių taikymo pareiškėjas išreiškė valią, viralinei nėra taikoma draudimo apsauga, todėl draudikui nekyla pareiga pareiškėjui dėl Įvykio mokėti reikalaujamos draudimo išmokos.

Šiame kontekste pažymėtina, kad Lietuvos bankui ginčo šalių pateikti dokumentai ir paaiškinimai patvirtina, jog draudikas, gavęs pareiškėjo pranešimą apie Įvykį, atliko sugadinto turto apžiūrą, kurios pagrindu priėmė sprendimą Įvykį pripažinti nedraudžiamuoju. Draudikas administravo Įvykį, neįvertinęs aplinkybių, kad viralinei pagal Draudimo sutarties sąlygas draudimo apsauga nėra teikiama. Be to, draudikas, gavęs pareiškėjo pretenziją dėl priimto sprendimo Įvykiui taikyti Taisyklių 76.1.17 c papunkčio sąlygas pagrįstumo, 2018 m. rugsėjo 21 d. raštu pateikdamas atsakymą į pretenziją taip pat neįvertino Draudimo sutartyje įtvirtintų nuostatų dėl draudimo objektų apimties ir, pareiškėjui pateikdamas paaiškinimus apie atsisakymo mokėti draudimo išmoką priežastis, rėmėsi nuostatomis dėl Įvykio požymių atitikties Taisyklėse įtvirtintoms nedraudžiamojo įvykio sąlygoms, nors draudimo išmoka dėl Įvykio negali būti mokama, nes dėl Įvykio sugadintas pastatas – viralinė – nėra apdraustas.

Svarbu pažymėti, kad draudikui, kaip profesinę veiklą vykdančiam subjektui, yra keliami aukštesni atidumo, rūpestingumo ir sąžiningumo reikalavimai. Draudikas, vykdydamas draudimo veiklą, privalo maksimaliai atidžiai ir rūpestingai vykdyti savo pareigas. Nagrinėjamu atveju draudiko veiksmai, administruojant Įvykį, per kurį buvo sugadintas neapdraustas turtas, laikomi neatitinkančiais profesinės kompetencijos, atidumo ir rūpestingumo reikalavimų. Vis dėl to, aplinkybių, kurių pagrindu buvo priimtas sprendimas Įvykiui taikyti Taisyklių 76.1.17 c papunktyje nustatytas nedraudžiamojo įvykio sąlygas, pagrįstumo vertinimas yra teisiškai nereikšmingas, nes, nors draudikas, pažeisdamas atidumo ir rūpestingumo reikalavimus, priėmė klaidingą sprendimą dėl Taisyklių 76.1.17 c papunkčio taikymo, draudimo išmoka, kaip minėta, pareiškėjui negali būti mokama, nesi Įvykio metu sugadintam turtui netaikoma draudimo apsauga. Remiantis Lietuvos banko nustatytomis aplinkybėmis, darytina išvada, kad pareiškėjo draudikui keliamas reikalavimas dėl Įvykio, per kurį buvo sugadintas neapdraustas turtas, išmokėti 900 Eur draudimo išmoką yra nepagrįstas, todėl atmestinas.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo P. V. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui

neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

Direktorius

Mindaugas Šalčius